

Motion till riksdagen 2025/26:1038

av **Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S)**

med anledning av prop. 2025/26:15 Skarpare verktyg till Inspektionen för vård och omsorg

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag till riksdagen om att i lagen tydligt ange att en ny ägare måste ansöka om ett nytt tillstånd för att kunna fortsätta bedriva HVB-verksamhet för att undvika att kriminella kan sälja HVB-hem på internet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

HVB-marknaden har möjliggjort för oseriösa aktörer att göra miljonvinster på barn och ungas bekostnad. Den organiserade brottsligheten har hittat in i ungdomsvården. Polisen har konstaterat att av de granskade HVB-hemmen hittade man kopplingar till den organiserade brottsligheten på samtliga. Kriminella har kunnat köpa och sälja HVB-hem på Blocket.

Regeringen har nu tagit fram förslag för att ge Ivo skarpare verktyg. De steg som tas är bra men långt ifrån tillräckliga. Ivo behöver en lagstiftning som har ny utgångspunkt med ambitionen att vara ett paradigmskifte där samhället tar tillbaka kontrollen över ungdomsvården. Socialdemokraterna har föreslagit att ungdomshem ska bedrivas i offentlig regi.

Om HVB-hem fortsatt ska bedrivas av privata aktörer måste det bli betydligt lättare att granska och stänga dessa när kriminell infiltration skett. Det måste ställas strängare krav på hederlighet och frånvaro av kopplingar till organiserad brottslighet för att bedriva HVB-hem. Det borde även följa direkt av lagen att den nya ägaren måste ansöka om ett nytt tillstånd för att kunna fortsätta bedriva verksamhet. Gängkriminella ska inte kunna köpa tillståndspliktiga verksamheter på Blocket.

Alla prövningar av rätten att få bedriva ungdomsvård måste ha som utgångspunkt att det är den som bedriver verksamhet som ska visa att hemmet bedrivs enligt gällande regler, och utan kopplingar till den organiserade brottsligheten. Därför måste bevisbördan enligt lagen läggas på den som bedriver verksamheten i sådana tvister, i stället för på Ivo som tillsynsmyndighet.

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Karin Sundin (S)

Anna Vikström (S)

Agneta Nilsson (S)

Mikael Dahlgvist (S)

Gustaf Lantz (S)

Dzenan Cisija (S)